

Informácia o aktuálnom stave a procese plnenia základných podmienok za rok 2025

Základné podmienky (*enabling conditions*)¹ sú **nevyhnutným predpokladom využívania podpory Európskej únie** prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Európskeho sociálneho fondu + a **musia byť zabezpečené a uplatňované počas celého programového obdobia 2021 – 2027.**

Na zabezpečenie splnenia každej základnej podmienky je **nutné naplnenie všetkých jej kritérií a ich splnenie musí byť odsúhlasené zo strany Európskej komisie** (ďalej len „EK“) – len vtedy možno základnú podmienku evidovať ako splnenú.

Zodpovednosť za zabezpečenie plnenia základných podmienok na národnej úrovni majú príslušní **gestori** plnenia základných podmienok (ďalej len „gestori“) stanovení uznesením vlády Slovenskej republiky č. 257 z 24. mája 2023²). **Koordináciu procesu vyhodnocovania plnenia základných podmienok** vykonáva **Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky** (ďalej len „MIRRI SR“).³

Základné podmienky a negatívne dopady na čerpanie z fondov Európskej únie

EK preplatí výdavky týkajúce sa projektov spojených so špecifickým cieľom iba v prípade splnenia príslušnej základnej podmienky/základných podmienok (pričom horizontálne základné podmienky sú uplatniteľné na všetky špecifické ciele). Výdavky spojené so špecifickým cieľom, pri ktorom je základná podmienka nesplnená, nebudú preplatené, kým EK neoznámí, že základnú podmienku považuje za splnenú.

Najväčší potenciálny vplyv na čerpanie zdrojov z fondov EÚ má neplnenie horizontálnych základných podmienok, ktoré sa vzťahujú na všetky programy.⁴) **Pri neplnení horizontálnych základných podmienok môže prísť k plošnému pozastaveniu vyplácania finančných prostriedkov zo strany EK.**

V prípade neplnenia tematických základných podmienok (ďalej len „TZP“) **pozastaví EK vyplácanie výdavkov iba v rámci špecifického cieľa**, na ktorý sa daná TZP vzťahuje.

¹) Základné podmienky definuje Príloha III a príloha IV Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1060>

²) V súlade s ustanovením § 40ay ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy je od 1. januára 2025 gestorom plnenia tematickej základnej podmienky 1.1. „Dobré riadenie národnej alebo regionálnej stratégie pre inteligentnú špecializáciu“ Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku.

³) § 5 ods. 2 písm. f) zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴) Program Slovensko 2021 – 2027, Program rybné hospodárstvo Slovenskej republiky 2021 – 2027 a programy „DG HOME“ fondov - Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI) a Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF).

Aktuálny stav plnenia základných podmienok

Aktuálne má Slovenská republika všetky základné podmienky (horizontálne aj tematické) zo strany EK formálne uznané za splnené.

Proces plnenia základných podmienok v roku 2025

MIRRI SR, ako koordinátor procesu plnenia základných podmienok, v priebehu roka 2025 komunikovalo s gestormi a na základe poskytnutých informácií, ako aj na základe vlastného interného posúdenia, vyhodnocovalo stav plnenia základných podmienok na národnej úrovni.

V priebehu roka 2025 sa uskutočnilo viacero neformálnych spoločných aj individuálnych stretnutí s jednotlivými gestormi s cieľom získania, overenia a aktualizácie informácií o stave plnenia základných podmienok v ich gescii. Predmetom komunikácie bola najmä platnosť základných dokumentov pre plnenie základných podmienok, príprava a schvaľovanie nadväzujúcich alebo aktualizovaných strategických dokumentov a akčných plánov, súvisiace legislatívne zmeny, ako aj identifikácia možných rizík ohrozenia plnenia základných podmienok.

Formálnu informáciu o stave plnenia základných podmienok predložili gestori MIRRI SR v termíne do 30. septembra 2025 v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 257 z 24. mája 2023. Na základe predložených informácií a následného vyhodnotenia možno konštatovať, že **základné podmienky (horizontálne aj tematické) boli v roku 2025 priebežne plnené a gestori neidentifikovali skutočnosti, ktoré by predstavovali zásadné ohrozenie ich plnenia.**

Podrobnejšie informácie o plnení jednotlivých základných podmienok v roku 2025 sú uvedené v prílohe (tabuľka).

Zároveň sa v priebehu roka 2025 uskutočnili aj **tri pracovné stretnutia na technickej úrovni** za účasti zástupcov EK, MIRRI SR a vybraných gestorov (vo februári, v apríli a v novembri 2025). Keďže pri niektorých základných podmienkach končila v roku 2025 platnosť vybraným dokumentom relevantným pre ich plnenie, resp. bola nutná ich aktualizácia, predmetom týchto stretnutí bola okrem poskytnutia informácie o aktuálnom stave plnenia základných podmienok zástupcom EK aj **detailnejšia diskusia a poskytnutie podrobnejších informácií k stavu prípravy a schvaľovania nadväzujúcich strategických dokumentov.** Konkrétne išlo o TZP 4.4., 4.3. a 2.6.

V rámci **TZP 4.4. – Národný strategický politický rámec pre sociálne začlenenie a znižovanie chudoby** bol 12. decembra 2025 schválený ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny SR dokument *„Koncepcia zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately“*. Zároveň bol 10. decembra 2025 vládou SR schválený *„Akčný plán na roky 2026 – 2030 k Národnej stratégii rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti 2022 – 2030“*.

V rámci **TZP 4.3. – Strategický politický rámec pre systém vzdelávania a odbornej prípravy** bol v gescii Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR aktualizovaný strategický dokument *„Vzdelané Slovensko 2035 (Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania)“*, ktorý bol schválený ministrom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR 16. decembra 2025.

V rámci **TZP 2.6. – Aktualizované plánovanie odpadového hospodárstva** bol v gescii Ministerstva životného prostredia SR spracovaný strategický dokument *„Stratégia odpadového hospodárstva SR do roku 2035“*. Dokument prešiel riadnym medzirezortným pripomienkovým konaním, avšak z dôvodu časovej náročnosti zapracovania pripomienok nebolo objektívne možné jeho predloženie na rokovanie vlády SR do konca roka 2025. Dokument bol predložený na rokovanie a schválený vládou SR 14. januára 2026.

O schválení dokumentov relevantných pre plnenie TZP 4.4., 4.3. a 2.6. bola EK informovaná prostredníctvom systému SFC2021.

Na základe informácií poskytnutých zo strany gestorov, priebežnej komunikácie s EK a interného hodnotenia procesu plnenia základných podmienok zo strany MIRRI SR možno konštatovať, že proces plnenia základných podmienok v roku 2025 prebiehal v súlade s dohodnutými postupmi a harmonogramami a neboli identifikované riziká, ktoré by mohli ohroziť čerpanie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie.

Plnenie základných podmienok v nasledujúcom období (rok 2026)

Gestori sú povinní zabezpečovať plnenie základných podmienok počas celého programového obdobia 2021 – 2027. Stručné informácie o plánovanom plnení základných podmienok v nasledujúcom období (rok 2026) sú uvedené v prílohe.

MIRRI SR bude v roku 2026 pokračovať v aktívnej koordinácii procesu plnenia základných podmienok, v pravidelnej komunikácii s gestormi, ako aj so zástupcami EK. Pozornosť bude zameraná najmä na implementáciu strategických dokumentov a akčných plánov schválených v roku 2025, ako aj na dokumenty, ktorých platnosť končí do 31. decembra 2026 a ďalšie nadväzujúce kroky súvisiace s plnením základných podmienok.

V prípade identifikácie skutočností, ktoré by mohli mať vplyv na plnenie základných podmienok, bude zabezpečená neformálna komunikácia medzi MIRRI SR, príslušným gestorom a EK aj mimo rámca pravidelných stretnutí, s cieľom zabezpečiť, aby plnenie základných podmienok nebolo ohrozené.

Aktuálne informácie a dokumenty týkajúce sa plnenia základných podmienok MIRRI SR priebežne zverejňuje na webovom sídle www.eurofondy.gov.sk.